

RESSAMIN İKİ KUŞU

*“Kumrular merhametli evleri,
merhametli insanları buluyor.”*

Sait Faik

Her sabah babamla birlikte atölyeye geliyoruz. Babam, beni kucağında çıkarıyor dördüncü kata kadar. Kollarımı boynuna sıkı sıkıya sarıyorum. Biliyorum, babam düşürmez beni. Gözlerini yumarak çıksa bile düşürmez. Ama ben, ona sarılmayı seviyorum. Saçlarına, gömleğine sinmiş boya ve tiner kokusunu, tenindeki ter kokusunu... Baba kokusu diyorum buna, kendi kendime.

Bazen öyle sarılıyorum, öyle sıkıyorum ki, “Kızım, önümü göremiyorum!” diye çıkışıyor bana. Kalbim kırılmasın diye de, hemen sesini yumuşatıyor: “Yavrum,

Bir hayvanla dost olabilen herkese!

bastığım yeri göremezsem, seni düşürürüm sonra!”

Babamın en büyük korkusu, kalbimin kırılması! Benim kalbim de anneminki gibi sırcadanmış. Öyle diyor babam. Kırılınca bir daha onarılamıyor.

Bizim kata çıktığımızda, beni kucağından indirmeden kapının kilidini açıyor, içeride, pencere önündeki koltuğuma yerleştiriyor. Burada bütün gün oturup bir yandan babamla konuşurken, bir yandan da sokaktan geçenleri, duvar dibinden yukarılara doğru tırmanan asma ağacının dallarına konan kuşları, aşağıdaki kahveye girip çıkanları, kapı önünde tavla oynayanların gürültülerini, günün her saatinde değişen gölgeleri izliyorum. Sokakta gördüklerimi babama da anlatıyorum bazen. İlgisini çeken bir şey olursa, pencereyi açıp balkona çıkıyor, aşağıdakilere laf yetiştiriyor.

Beni koltuğuma oturtur oturtmaz, önce mutfağa geçip ocağı yakıyor, çay suyunu ateşe koyuyor. Sonra gidip fırından taze ekmek, simit alıyor. Babam çayını, kahvesini içmeden resim yapamaz. Kafasını toparlayamıyormuş... Sonra küçük masayı önüme kadar çekip, kendi de karşıma oturuyor.

İşte tam bu sırada, o ana kadar nerede saklanıyorsa, asmanın dalları arasından çıkıp gelirdi kör kuşum. Minicik gözleriyle yan yan bakardı camın ardından. Bakardı, çünkü önceden kör değildi. Babam avucunun içinde ufaladığı ekmek parçacıklarını, simitten dökülen susamları balkona serpiyor, o da usulca sokularak gagalıyordu tek tek. O yemini yerken, ürkmesin diye kıpırdamadan oturuyorduk yerimizde.

Babam resim yaparken ben sıkılıyorum. Sıkılmama çaresi, resim yapmaktır, diyor babam. Bana resim defteri, karakalem aldı, resme başlayayım diye.

“Neyin resmini yapayım?” diye sordum.

“Her şeyin resmi yapılabilir,” diyor. “Çevrendeki, gözünün gördüğü her şeyin... Şu bardağın mesela, masanın, sandalyenin, kuşun, yaprağın, her şeyin...”

Ama kendi bu dediklerinin resmini yapmıyor. O, gördüğü şeylerin değil, kafasında tasarladığı şeylerin resmini yapıyormuş. Bir defasında annemin resmini yapmasını istemiştim ondan. Kaşlarını çattı, saatlerce konuşmadı benimle. Kızdığı zaman, kırıcı şeyler söylememek için böyle susar. Babamın bir şeye kızıp kızmadığını susmasından anlarım. Dedim ya, kalbimi kırmaktan korkar. Kalbim kırılınca bir daha düzelmeyeceğini biliyor. Tıpkı annemin kalbi gibi.

Annemi bir resim sergisinde tanımış babam. Onu hayal meyal anımsıyorum. Resim yapmayı öğrendiğimde, anneminkini de yapacağım, babaminkini de... Babam, annemin zaten resim olduğunu söylüyor. Babam ona tutulunca, canlanıp tablodan çıkmış. Bir resim sergisinde, evet...

Babam üniversitede resim öğrenimi görüyormuş henüz. Usta ressamların sergilerine gidiyormuş bir yandan da. Ustaların daha önce neler yaptıklarını bilmesi gerekiyormuş. Bir gün, yine uğradığı bir sergide, annemi yaşlı bir ressamın tablosunda görmüş. Melekler kadar güzelmiş annem. Tablonun içinde duruyormuş. Kanatlanarak çerçeveden çıkıp uçacak gibi bir hali varmış.

Omuzdan askılı su yeşili bir giysi sarıyormuş bedenini. Sanki bir balkonda, balkonun görünmeyen korkuluklarına ellerini koymuş gibi duruyormuş öyle. Başının üstünde gümüş rengi, yusuvarlak bir dolunay varmış. Ayın ışıkları, taranmış sarı saçlarına dökülüyormuş. Saçları ışıltılı ay ışığı altında. Geniş alnından, ince ve hafif eğri burnunun üstüne, belli belirsiz gülümseyen dolgun dudaklarına doğru akıyormuş ayın gümüşü ışığı. Yuvarlacık omuzlarına değiyormuş saçları. Tablonun altın yaldızlı çerçevesi annemin saçlarıyla uyum içindeymiş.

Annem, karşısındaki genç adamın gözlerini kendisinden alamadığını görünce, ona gülümsemekten kendini alamamış. Gülümseyince, ağzının iki yanında, daha önce bulunmayan ince, çukur çizgiler oluşmuş o an. Defne yaprağı yeşili gözleri o kadar canlıymış ki, babam da onun bakışlarının kendi üstünde olduğu duygusuna kapılıyormuş. Bir yandan da kendinden kuşkulaniyormuş, düş mü görüyorum diye.

Babam, sergideki başka tablolarla ilgilenmiyor, saatlerce durup annemin büyülü güzelliği karşısında dalıp gidiyormuş. Serginin açık olduğu günler boyunca geliyor, akşama kadar orada öylece durup bakıyormuş. Annem de ona karşı bir şeyler duymuş olmalı ki içinde, serginin son gününde yine göz göze bakışlırlarken, açıkça gülümsemiş.

Babamsa, elinde olmaksızın, “Ne kadar güzelsiniz!” diyebilmiş yalnızca.

Sonra, galeriden birlikte çıkmışlar. Aylardan kasımış. Hava serin, nemli, ama ortalık günlük güneşlikmiş.

Parklarda sararıp dökülmüş çınar yaprakları, uzayıp giden bir halı gibi yerleri örtüyormuş. Boğaz’a karşı, çınar ağaçlarının altında yan yana oturmuşlar. Boğaz’ın mavi suları ayaklarının altından akıyormuş sanki; gemilerin biri gidip biri geliyormuş.

“İzin ver, bundan sonra senin resimlerini yalnızca ben yapayım!” demiş babam.

Bu öneriye karşı çıkmamış annem; ama bir tek koşulu varmış: “Benim kalbimi hiç kırmamalısın,” demiş. “Çünkü benim kalbim sırçadandır. Çabuk kırılır. Bir kez kırılınca da, bir daha onarılamaz. O zaman büyü bozulur; yeniden o yaldızlı çerçeve içindeki resme dönüşürüm!”

Babam, annemin koşulunu hiç düşünmeden kabul etmiş.

Sonra güneşli bir çatı katı tutarak evlenmişler. Babam okulunu bitirmiş, resimler yapıp satıyormuş. Sergiler açıyormuş. Sabahın ilk ışıklarından gece yarısına kadar resim yapıyormuş babam. Satabildiği resimlerden eline geçen parayla zar zor geçiniyorlarmış. Annem tutumlu bir ev kadınıymış aslında. Pazardan alışveriş ediyor, marketlerin ucuzluk günlerini kolluyor, babamın boyalı gömleklerini elde yıkıyor, yine de hiçbir şeyden yakınmıyormuş.

Annem ev işleri yaparken, babam da durmadan resimler yapıyormuş. Bu resimlerdeki bazı kadınlar annemmiş. Masa başında oturmuş fasulye ayıklarken, vazoya çiçek koyarken, babamın gömleklerini ütülerken... Ama onları satmaya kıyamıyor, kendine saklıyormuş babam.

Birbirlerini sevdikleri için yokluğa, yoksulluğa pek aldındıkları yokmuş.

Sonra işte, ben dünyaya gelmişim.

Dediğim gibi, annemi öyle açık seçik anımsamıyorum. Buzlu bir camın ardındaki gölgeler gibi... Çok küçüktüm o zaman. Elimden tutup çocuk parkına götürürmüş annem. Böyle bir görüntü yok belleğimde. Belki de, o kazadan sonra silindi birçok şey, bilemiyorum. Öteki çocuklarla beraber salıncakta sallanır, tahterevalliyeye biner, kaydırak kayarmışım. Orada oynayan çocukların anneleri de parktaki sıralara oturup ya örgü örer ya da birbirleriyle söyleşirlermiş.

Nasıl olduğunu bilmiyorum, merdivenle tırmanılan yüksek bir kaydırığın tepesinde, kayayım derken dengemi yitirip aşağıya düşmüşüm! Bunları çok sonra, bölük pörçük öğrenebildim babamdan... Günler boyu sarıgılar içinde yattığımı anımsıyorum ama. Bedenimdeki birçok kemik kırılmış. Belkemiğim, bacak kemiklerim, kalça kemiğim, kaburgalarım... Ben sarıgılar içinde inleyerek yatarken, babam da yanı başımda bir yandan resim yapıyor, bir yandan da ağlıyor. Nedense bu görüntü kalmış aklımda. Hele o, bütün kemiklerim kırık içinde getirildiğimde, çıldıracak gibiymiş babam! Öfkelenmiş. Annemi ağır sözlerle suçlamış: “Senin yüzünden!” diye bağırılmış o öfkeyle. Başka kırıcı sözler de söylemiş, annemin kalbinin kırılacağını düşünmeden...

Ötekileri tutturmuşlar ama, belkemiğimdeki kırık kaynamamış. Zaten onca kırıktan sonra yaşamam bile olağandışı bir durummuş, hekimlere göre. Kırılan ka-

burga kemiğim ciğerime batmış, yarası uzun sürede güçlkle kapanabilmiş. Derince soluk alamıyorum hâlâ. Zorlamak acı veriyor. Düştüğüm zaman yerimden kalkamıyorum. Birinin tutup kaldırması gerekiyor beni. Yataktan kalkarken de öyle, illa ki biri yardım edecek. Ancak ellerimin üstünde sürünebiliyorum. Kazadan bu yana hep babam kucağında taşıyor beni. Hareket edemediğim için zamanla şişmanladım. Babama ağır geldiğimi de biliyorum. O olmazsa, onun güçlü kolları olmazsa, ben hiçbir şey yapamam! Çiçe gitmek için bile onun yardımı gerekiyor. Beni kucakladığında, ona bütün sevgimle sarılışım biraz da bundan. Onun varlığına sıkı sıkıya sarılınca, kendimi güvende hissediyorum. Annemden sonra babamı da yitirme korkusu, içimde bir yerlerde duruyor çünkü. Korkumu babam öldürüyor. Hem yalnızca benim babam değil, kumrucuğun da babası artık.

Geçen yıl da kumrucuk bir kaza geçirdi... Kazadan sonra gözlerini yitirdi! O günden beri atölyeden dışarı çıkamıyor. Babam onu bir sepetin içine yerleştirdi. Altına kâğıt parçacıkları serip yatak yaptı. Bazen balkona, güneşe çıkarıyor sepetiyle birlikte. Avucuna koyduğu yemleri yediyor. “O da benim bir çocuğum sayılır,” diyor babam. “Bir kuşum vardı, şimdi iki oldu.”

Bir akşam atölyeden çıkarken pencereyi açık unutmuşuz. Sabahleyin yem için gelen kuş, içeri girmiş... Bizim gelişimizle büyük bir korkuya kapıldı! Kendini ordan oraya atmaya başladı. Pencerenin camını boşluk sanmış olmalı ki, oraya doğru hızla uçarken kafasını cama çarpıtı zavalılık! Babam eline aldığı anda kalbi nasıl çarpıyor-